

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/58/2021
Identifikačné číslo spisu:	1510221577
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1510221577.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Petríkovej a členiek senátu Mgr. Renáty Gavalcovej a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobcov 1/ A. N., bývajúcej v L., 2/ J. N., bývajúceho v L., 3/ A. N., bývajúceho v L., všetci zastúpení Advokátskou kanceláriou JUDr. Marcel BORIS, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Ružinovská 40, proti žalovanej C. K., bývajúcej v R., o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 10C/274/2010, o dovolaní žalobcov 1/ až 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. septembra 2020 sp. zn. 14Co/52/2018, takto

rozhodol:

I. Dovolanie z a m i e t a .

II. Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ a „okresný súd“) rozsudkom zo 07. septembra 2016 č. k. 10C/274/2010-260 zamietol žalobu o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy žalobcov 1/ až 3/ a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Žalobkyňa 1/ sa návrhom na ochranu osobnosti a na náhradu nemajetkovej ujmy domáhala, aby súd uložil žalovanej povinnosť uviesť ospravedlnenie na sociálnej internetovej sieti Facebook a zároveň žiadala, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej nemajetkovú ujmu vo výške 10.000 eur. Uznesením z 03. februára 2012 č. k. 10C/274/2010-56 súd prvej inštancie pripustil vstup žalobcov 2/ a 3/ do konania v súlade vtedy platným § 92 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“). Uznesením zo 16. apríla 2012 č. k. 10C/274/2010-67 a Uznesením z 27. júna 2016 č. k. 10C/274/2010-246 pripustil aj zmenu petitu žaloby.

1.1. Žalobcovia podanú žalobu odôvodnili tým, že žalovaná 10. augusta 2009 na verejnom portáli Facebook žalobcu 3/ krivo obvinila z úmyslov majetkového charakteru žalobkyňu 1/, a to z krádeže vkladnej knižky, a uviedla nepravdivé tvrdenie, pretože táto bola majetkom žalobkyne 1/. Uviedli, že žalovaná týmto konaním úmyselne chcela vytvoriť o žalobkyňi 1/ nepravdivý obraz nedôveryhodného človeka a úmyselne takto znehodnotila ich rodinné vzťahy, najmä vzťah medzi žalobkyňou 1/ a jej

otcom, úmyselne ohováraním znižovala ich česť, dôstojnosť a vážnosť u ľudí, ktorí ich poznali nielen z kruhu rodiny, ale i z oblasti pracovnej a u žalobcu i vo sfére podnikateľskej. Žalobcovia žiadali ospravedlnenie od žalovanej za nepravdivé tvrdenie, že žalobca 2/ nútil svojho svokra k predaju domu, ktorý bol v tom čase vo vlastníctve svokra a žalobkyne 1/. Zároveň sa domáhali ospravedlnenia, že žalovaná napísala o žalobcovi 3/, že sa nezaujímal o svojho starého otca, pričom si musela byť vedomá, že to nebola pravda. Úmyselne tak chcela vytvoriť aj o žalobcovi 3/ nepravdivý obraz bezcitného a nedôveryhodného človeka a nepravdivým pripisovaním zlých vlastností a ohováraním jeho osoby, jeho matky - žalobkyne 1/ a jeho otca - žalobcu 3/ poškodzovala ich dôstojnosť, rodinnú povesť, občiansku česť a vážnosť v spoločnosti a podnikateľskej obci. Dôvodnosť žaloby žalobcovia preukazovali prefotenou správou z verejnej nástenky facebookového profilu žalobcu 3/ adresovanou žalovanou žalobcovi 3/ dňa 10.09.2009, Oznámením o podozrení zo spáchania trestného činu ohovárania podaného žalobkyňou 1/ na žalovanú z 24.08.2009, Uznesením Obvodného oddelenia Policajného zboru Sobrance o odmietnutí oznámenia z 02.10.2009, Správou Krajskej prokuratúry v Košiciach z 08.03.2010, výpoveďou svedka Y. O., mailovou notifikáciou Y. O. o komentovaní stavu užívateľa profilu žalobcu 3/ z 10.09.2009, fotokópiou prednej strany vkladnej knižky znejúcej na meno E. K. a žalobkyne 1/.

1.2. Okresný súd právne vec posúdil podľa § 11 a § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka a v spojení s článkom 15 a § 191 Civilného sporového poriadku, na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, pretože nemal preukázané tvrdenie žalovanej, že ukradla vkladnú knižku, čo mala tvrdiť o žalobkyňu 1/, a že žalobca 2/ nútil svojho svokra k predaju domu, a že žalovaný 3/ sa nezaujímal o svojho starého otca. Podľa názoru okresného súdu napádané tvrdenie žalovanej nebolo také závažné, že by v spoločnosti, v kruhu rodinných príslušníkov, priateľov, spolupracovníkov a podnikateľov v značnej miere spôsobilo zníženie dôstojnosti a vážnosti žalobcov, a že tieto skutočnosti by boli objektívne spôsobilé takúto ujmu osobnosti žalobcov privodiť.

1.3. Okresný súd vychádzal zo zistenia, že písomná správa žalovanej bola prečítaná preukázateľne iba osobou svedka Y. O., z verejnosti prístupnej nástenky facebookového profilu, ktorý mal iba žalobca 3/. Z výpovede svedka a žalobcu 3/ súd zistil, že napadnutú správu žalovaná napísala vo forme súkromnej SMS správy, adresovanej iba žalovanému 3/, ktorý vzhľadom k tomu, že podniká a má záujem sa vo svojej podnikateľskej činnosti prezentovať, nemal v tom čase ochranu profilu a také zabezpečenie, aby si tento text mohli pozrieť len tzv. priatelia. Dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno ohľadne zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu, ktorá spočíva v porušení, alebo ohrození osobnosti človeka, zaťažuje dotknutého občana. V tej súvislosti žalobcovia nepreukázali, akým spôsobom do ich života zasiahli napísané správy. Z výpovede svedka Y. O. súd zistil, že žalobcovi 3/ sa darí v podnikateľských aktivitách a nebola preukázaná vážna ujma, ktorá by spoločensky zasiahla do jeho podnikateľskej sféry. Ani žalobcovia 1/ a 2/ nepredložili dôkazy o strate vážnosti a dôstojnosti v kruhu ich rodiny, priateľov, či kolegov v práci. Súd konanie žalovanej posúdil ako konflikt v rámci občianskeho spolunažívania a konflikt v rámci rodiny, ktorý sa ešte viac vyostřil, najmä vo vzťahu žalobkyne 1/ a jej otca E. K.. Súd správu posúdil ako kritické vyjadrenie zo strany žalovanej k správaniu sa žalobcov vo vzťahu k ich rodinnému príslušníkovi E. K. a okrem toho namietané skutočnosti, ktoré písala žalovaná, neposúdili ani orgány činné v trestnom konaní za tak závažné, že by naplnili skutkovú podstatu trestného činu ohovárania ako tvrdili žalobcovia.

1.4. Súd prvej inštancie zamietol žalobu s tým, že už samotné prejednanie sporu pred súdom bolo morálnou satisfakciou a žalovaná si musí uvedomiť mieru prípustnej intenzity svojich vyjadrení, ktorými môže dotknutým osobám ublížiť. Pokiaľ ide o text, že žalobkyňa 1/ ukradla vkladnú knižku, tak žalovaná túto informáciu získala z čestného prehlásenia E. K. a takéto konanie nebolo motivované ako pomsta žalovanej voči žalobcom, čo žalobcovia ani nepreukázali. Okrem toho navrhované ospravedlnenie, ktoré žalobcovia žiadali uložiť žalovanej, nekorešpondovalo so znením textovej správy, zverejnenej na Facebooku žalobcu 3/, ale vyplývalo z osobných pocitov žalobcov k osobe žalovanej. Pretože okresný súd nevyhovel žalobe pokiaľ ide o priznanie morálnej satisfakcie, neboli splnené ani podmienky pre priznanie nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd preto žalobu zamietol aj pokiaľ ide o nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“ a „krajský súd“) rozsudkom z 22. septembra 2020 sp. zn. 14Co/52/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalobu zamietol; a zároveň žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcom 1/ až 3/ v rozsahu

100 %.

2.1. Odvolací súd uviedol, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je dostatočne vyčerpávajúce, v celom rozsahu sa s ním stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP). Poukázal na to, že uverejnenie nepravdivého údajov nemusí automaticky znamenať neoprávnený zásah do osobnostných práv, takýto zásah je daný iba vtedy, ak medzi zásahom a porušením osobnostnej sféry existuje príčinná súvislosť a ak tento zásah v konkrétnom prípade takou mierou presiahol určitú prípustnú intenzitu, ktorú v demokratickej spoločnosti už nemožno tolerovať. Odvolací súd sa stotožnil so záverom okresného súdu, že na základe vykonaného dokazovania nebolo preukázané tvrdenie žalobcov ohľadne zásahu do ich osobnostných práv v takej miere, ako predpokladá ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka. V danom prípade neexistuje príčinná súvislosť medzi zásahom, ktorý nepresiahol určitú prípustnú intenzitu a porušením osobnostnej sféry žalobcov. Okresný súd vychádzal z toho, že nemal preukázané tvrdenie žalovanej, že ukradla vkladnú knižku, čo mala tvrdiť o žalobkyni 1/, a že žalobca 2/ nútil svojho svokra k predaju domu, a že žalovaný 3/ sa nezaujímal o svojho starého otca. Žalobcovia tvrdili, že žalovaná úmyselným ohováraním znížovala ich česť, dôstojnosť a vážnosť u ľudí, ktorí ich poznali a to nielen z kruhu rodiny, ale i z oblasti pracovnej a aj vo sfére podnikateľskej. Toto svoje tvrdenie ale žalobcovia žiadnym hodnoverným dôkazom nepreukázali a ani neoznačili okruh rodinných príslušníkov, priateľov, spolupracovníkov a podnikateľov, u ktorých by konanie žalovanej spôsobilo zníženie dôstojnosti a vážnosti žalobcov z ich pohľadu. Odvolací súd sa so záverom okresného súdu plne stotožnil a ako bolo už uvedené, žalobcovia svoje tvrdenie nepreukázali a neoznačili osoby, ktoré by následok uvedeného zásahu potvrdili aj svojim negatívnym postojom voči žalobcom, či už z okruhu rodiny, priateľov, spolupracovníkov, podnikateľov a pod. Namietané konanie žalovanej preto nemohlo spôsobiť taký zásah do osobnostných práv žalobcov, ktorý by bol objektívne spôsobilý takú ujmu osobnosti fyzickej osoby privodiť, ako tvrdili žalobcovia. Dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno ohľadne zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu, ktorá spočíva v porušení, alebo ohrození osobnosti človeka, zaťažuje dotknutého občana. V tej súvislosti žalobcovia nepreukázali, že medzi zásahom a porušením osobnostnej sféry existuje príčinná súvislosť. Keďže vykonaným dokazovaním nebolo preukázané (a žalobcovia v uvedenom smere neunesli dôkazné bremeno), že zo strany žalovanej došlo k neoprávnenému zásahu do chránených osobnostných práv žalobcov, ktorým poskytuje ochranu ustanovenie § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

2.2. Pokiaľ žalobcovia v odvolaní namietali, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav z dôvodu, že nevykonali nimi navrhnuté dokazovanie, tento dôvod neobstoí. Nedôvodná bola aj odvolacia námietka nesprávneho právneho posúdenia veci. Okresný súd pri právnom posúdení aplikoval ustanovenia § 11 a § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého predmetom ochrany cti je také konanie, ktoré sa dotýka osobnosti občana tým, že znižuje jeho dôstojnosť, česť a vážnosť z hľadiska jeho vzťahu k spoluobčanom a ohrozuje jeho postavenie a uplatnenie v spoločnosti. Podmienkou občianskoprávnej ochrany cti je to, aby zásah bol objektívne spôsobilý takú ujmu osobnosti fyzickej osoby privodiť. Pretože súd prvej inštancie rozhodol o žalobnom návrhu žalobcov vecne správne, odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 387 CSP ako vecne správny potvrdil. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1, v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. Žalovaná bola v odvolacom konaní vo veci úspešná, a preto jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie s poukazom na ustanovenie § 262 ods. 2 CSP samostatným rozhodnutím.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ až 3/ (ďalej aj ako „dovolatelia“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Dovolatelia majú za to, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav veci, keď nevykonali nimi navrhované dokazovanie. Odvolací súd a ani súd prvej inštancie nevzali do úvahy pri svojom rozhodovaní objektívne hľadisko (NS SR z 25.10.2012, sp. zn. 4 Cdo 81/2011) teda to, či by predmetnú ujmu v danom mieste a čase vnímala každá iná osoba, pričom dovoľatelia majú za to, že napadnutý text zverejnený žalovanou na verejnej nástenke Facebooku by sa dotkol každej fyzickej osoby, a teda každý by sa objektívne cítil poškodený. Nakoľko odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, rozhodnutia obidvoch súdov trpia zjavnými vadami zmätočnosti. Súčasne absentuje vysporiadanie sa s námietkami žalobcu 3/ a jeho navrhnutými dôkazmi vo vyjadrení žalobcu 3/, ktoré založil do súdneho

spisu na pojednávaní uskutočnenom dňa 18.05.2016.

3.1. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ žalobcovia uvádzajú, že odvolací súd mal pri svojom rozhodovaní aplikovať právny názor obsiahnutý v judikáte R 45/2000, nakoľko uverejnenie hanlivého, osočujúceho a nepravdivého textu zo strany žalovanej na verejnom portáli Facebook a jeho následky, sú totožné s televíznym odvysielaním takejto správy. Ide o neoprávnený zásah do osobnostných práv dotknutých osôb a takéto zverejnenie malo širokú publicitu. Dovolatelia zastávajú názor, že nie je potrebné preukazovať, koľko fyzických osôb si objektívne prečítalo daný text, nakoľko okamihom jeho uverejnenia na Facebooku je splnená podmienka jeho publicity na verejnosti, a teda je preukázaná aj spôsobilosť danej správy neoprávnene zasiahnuť do osobnostných práv žalobcov. Dovolatelia poukázali na právnu otázku, a to otázku publicity zverejnenej hanlivej, osočujúcej a nepravdivej informácie na sociálnej sieti Facebook a jej objektívna spôsobilosť neoprávnene zasiahnuť do osobnostných práv dotknutých fyzických osôb. Podľa názoru dovolateľov sa takáto informácia stáva bez ďalšieho verejne známou informáciou, t. j. že publicita je preukázaná a rovnako je preukázaná aj jej objektívna spôsobilosť privodiť ujmu na osobnostných právach fyzických osôb s povinnosťou náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Rovnako poukázali aj na otázku krivého obvinenia fyzickej osoby z trestného činu, a teda či je takéto obvinenie z trestného činu, pri danom zverejnení na sociálnej sieti, bez ďalšieho neoprávneným zásahom do osobnostných práv fyzickej osoby alebo nie. Podľa názoru dovolateľov ak niekto obviní inú osobu z trestného činu, a to verejne, vždy ide o neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby a tejto fyzickej osobe musí byť poskytnutá ochrana podľa ustanovenia § 11 OZ a podľa ustanovenia § 13 OZ priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Na záver dovolatelia navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „najvyšší súd“ alebo ako „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti.

6. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

7. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (por. sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

8. Pod pojmom „procesný postup“ sa v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu rozumie len faktická,

vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor). Len ak je (takto interpretovaný) procesný postup nesprávny, môže byť strane sporu znemožnená realizácia jej procesných oprávnení (porovnaj R 129/1999 a sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pojem „procesný postup“ teda nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ teda nemožno rozumieť samo rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (por. sp. zn. 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017, 8 Cdo 187/2017).

9. Dovolatelia namietali nedostatočné zistenie skutkového stavu veci, ako aj nedostatky v dokazovaní.

10. Dovolací súd k tejto námietke dovolateľov uvádza, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečiť dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 99/2011, 2 Cdo 141/2012, 3 Cdo 102/2012, 4 Cdo 125/2012, 5 Cdo 251/2012, 6 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 34/2011). Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti (čo v konečnom dôsledku môže viesť dokonca a ž k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 37/1993 a rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

10.1. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré dovolatelia naznačujú v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 1 Cdo 18/2011, 3 Cdo 268/2012, 4 Cdo 314/2012, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 104/2010, 7 Cdo 248/2012).

10.2. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani v zmysle novej právnej úpravy civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 01. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

10.3. Konanie odvolacieho súdu v prejednávanej veci však takéto vady nevykazuje. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, pričom podľa názoru dovolacieho súdu zistené skutkové závery odvolacieho súdu nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý (riadny) proces.

10.4. Z odôvodnenia odvolacieho súdu, ktorý sa stotožnil so súdom prvej inštancie, vyplýva, že na základe relevantného vykonaného dokazovania nebolo preukázané tvrdenie žalobcov ohľadne zásahu do ich osobnostných práv v takej miere, ako predpokladá ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka. V danom prípade neexistovala príčinná súvislosť medzi zásahom, ktorý nepresiahol určitú prípustnú intenzitu a porušením osobnostnej sféry žalobcov. Zároveň dôvodil, že posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu a nie strán sporu.

10.5. Samotná skutočnosť, že dovolatelia sa nestotožňujú so spôsobom vyhodnotenia týchto dôkazov, nemôže bez ďalšieho viesť k záveru, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu hodnotenia

vykonaných dôkazov (I. ÚS 98/97).

10.6. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

11. Dovolanie žalobcov 1/ až 3/ bolo nedôvodné, nakoľko nedošlo k porušeniu práv v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Preto ho dovolací súd s poukazom na ustanovenie § 448 CSP zamietol.

12. Dovolatelia taktiež vyvodzujú prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania aj z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

13. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, či je táto otázka riešená dovolacím súdom rozdielne alebo nebola riešená. Zároveň musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutie alebo rozhodnutie, od ktorého sa odvolací súd odklonil, riešiace otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu alebo tvrdenie, že táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená.

14. Nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP, je konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa odvolací súd riešil nesprávne. Najvyšší súd uvádza tiež to, že pokiaľ dovolateľ namieta nesprávnosť alebo nepodloženosť niektorých skutkových záverov súdov, neprípustne tým predkladá na dovolací prieskum skutkové, nie právne otázky. Dovolací súd je pritom viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

15. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

16. Ako právnu otázku dovolatelia uviedli otázku publicity zverejnenej hanlivej, osočujúcej a nepravdivej informácie na sociálnej sieti Facebook a jej objektívnu spôsobilosť neoprávnene zasiahnuť do osobnostných práv dotknutých fyzických osôb.

17. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Dovolací súd uvádza, že ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dopadá len na takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a dovolací súd zároveň ešte túto právnu otázku neriešil.

17.1. V dovolacej námietke vyplývajúcej z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolatelia uviedli, že „dovolací súd vo svojej praxi neriešil otázku publicity zverejnenej hanlivej, osočujúcej a nepravdivej informácie na sociálnej sieti Facebook a jej objektívna spôsobilosť neoprávnene zasiahnuť do osobnostných práv dotknutých fyzických osôb“, čím sa pravdepodobne snažili presvedčiť dovolací súd o tom, aby sa podaným dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP zaoberal, avšak v tejto spojitosti nenastolili a nesformulovali žiadnu konkrétnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci, a ktorú mal odvolací súd vyriešiť nesprávne s tým, že takto položená otázka ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená. Žalobcovia v podanom dovolaní namietali nesprávne

právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktoré by bolo možné zhrnúť do ucelenej vety, že „už okamihom zverejnenia takejto informácie na sociálnej sieti Facebook, príp. na inej sociálnej sieti, táto informácia sa stáva bez ďalšieho verejne známou informáciou, t. j. jej publicita je preukázaná a rovnako je preukázaná a jej objektívna spôsobilosť privodiť ujmu na osobnostných právach fyzických osôb s povinnosťou náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch“. A tak aj napriek absencii exaktného označenia právnej otázky dovolateľmi, hľadaním obsahu spornej právnej otázky z textu dovolania ako celku (§ 124 ods. 1 CSP) bolo možné vyvodiť, že jediná, do úvahy prichádzajúca namietaná rozhodujúca právna otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorú odvolací súd nesprávne právne posúdil spočíva v tom „či samotné zverejnenie hanlivej, osočujúcej a nepravdivej informácie na sociálnej sieti Facebook, príp. na inej sociálnej sieti, sa stáva bez ďalšieho verejne známou informáciou, t. j. jej publicita je preukázaná a rovnako je preukázaná a jej objektívna spôsobilosť privodiť ujmu na osobnostných právach fyzických osôb s povinnosťou náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch“.

17.2. Súd nižších inštancií spor po právnej stránke posúdili podľa § 11 a § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka v spojení s článkom 15 a § 191 Civilného sporového poriadku. Odvolací súd sa stotožnil so záverom okresného súdu, že nebolo preukázané tvrdenie žalobcov ohľadne zásahu do ich osobnostných práv v takej miere, ako predpokladá ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka. V danom prípade neexistuje príčinná súvislosť medzi zásahom, ktorý nepresiahol určitú prípustnú intenzitu a porušením osobnostnej sféry žalobcov. Okresný súd vychádzal z toho, že nemal preukázané tvrdenie žalovanej, že ukradla vkladnú knižku, čo mala tvrdiť o žalobkyni 1/, a že žalobca 2/ nútil svojho svokra k predaju domu, a že žalovaný 3/ sa nezaujímal o svojho starého otca. Žalobcovia tvrdili, že žalovaná úmyselným ohováraním znížovala ich česť, dôstojnosť a vážnosť u ľudí, ktorí ich poznali a to nielen z kruhu rodiny, ale i z oblasti pracovnej a aj vo sfére podnikateľskej. Toto svoje tvrdenie ale žalobcovia žiadnym hodnoverným dôkazom nepreukázali a ani neoznačili okruh rodinných príslušníkov, priateľov, spolupracovníkov a podnikateľov, u ktorých by konanie žalovanej spôsobilo zníženie dôstojnosti a vážnosti žalobcov z ich pohľadu. Odvolací súd sa so záverom okresného súdu plne stotožňuje a ako bolo už uvedené, žalobcovia svoje tvrdenie nepreukázali a neoznačili osoby, ktoré by následok uvedeného zásahu potvrdili aj svojím negatívnym postojom voči žalobcom, či už z okruhu rodiny, priateľov, spolupracovníkov, podnikateľov a pod. Namietané konanie žalovanej preto nemohlo spôsobiť taký zásah do osobnostných práv žalobcov, ktorý by bol objektívne spôsobilý takú ujmu osobnosti fyzickej osoby privodiť, ako tvrdili žalobcovia. Dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno ohľadne zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu, ktorá spočíva v porušení, alebo ohrození osobnosti človeka, zaťažuje dotknutého občana. V tej súvislosti žalobcovia nepreukázali, že medzi zásahom a porušením osobnostnej sféry existuje príčinná súvislosť. Keďže vykonaným dokazovaním nebolo preukázané (a žalobcovia v uvedenom smere neunesli dôkazné bremeno), že zo strany žalovanej došlo k neoprávnenému zásahu do chránených osobnostných práv žalobcov, ktorým poskytuje ochranu ustanovenie § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

17.3. Právna otázka, ktorej vyriešenie malo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu tak spočívala v interpretácii ustanovenia § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka a teda, či boli splnené cit. ustanoveniami podmienky na vyhovenie podanej žaloby, ktorou žalobcovia proti žalovanej uplatňovali právo na ospravedlnenie a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, vyplývajúce z ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka s argumentáciou, že zverejnením nepravdivých, hanlivých a osočujúcich informácií bola značným spôsobom znížená ich dôstojnosť a spoločenská vážnosť ako poškodených. Právny záver odvolacieho súdu, ktorý odôvodňoval potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby spočíval v posúdení, či žalobcovia preukázali tvrdenia, že žalovaná úmyselným ohováraním znížovala ich česť, dôstojnosť a vážnosť, a teda či došlo k naplneniu všeobecnej podmienky uplatnenia ochrany podľa ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka, že ide o závažnejší zásah do psychickej a morálnej integrity osobnosti, ktorý je objektívne spôsobilý fyzickej osobe privodiť ujmu na jednotlivých stránkach osobnosti (žalobcovia 1/ až 3/ v spore napokon nepreukázali také okolnosti, ktoré by podanej žalobe umožňovali vyhovieť). Právna otázka „či samotné zverejnenie hanlivej, osočujúcej a nepravdivej informácie na sociálnej sieti Facebook, príp. na inej sociálnej sieti, sa stáva bez ďalšieho verejne známou informáciou, t. j. jej publicita je preukázaná a rovnako je preukázaná a jej objektívna spôsobilosť privodiť ujmu na osobnostných právach fyzických osôb s povinnosťou náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch“ bola pre rozhodnutie sporu irelevantná.

18. Možno teda uzavrieť, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nezávisel od vyriešenia právnej otázky, ktorú ako jedinú, do úvahy prichádzajúcu z textu dovolania dovolateľov ako celku (§ 124 ods. 1 CSP), bolo možné vyvodiť, a že táto otázka nemala pre rozhodnutie odvolacieho súdu žiadny význam. Takáto otázka má v danom prípade povahu (len) akademickú, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Prítom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán.

19. Keďže dovolatelia nevymedzili právnu otázku, na ktorej riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie, dovolací súd uzatvára, že uvedená dovolacia argumentácia nepredstavuje vymedzenie podstatnej právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 432 ods. 2 CSP a vzhľadom na neopodstatnenosť námietky dovolateľov, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP, rozhodol o jeho zamietnutí podľa § 448 CSP, keďže dovolanie žalobcov je prípustné, avšak nie je dôvodné.

20. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd aplikujúc zásadu úspechu tak, že v dovolacom konaní úspešnej žalovanej nepriznal voči neúspešným dovolateľom náhradu trov dovolacieho konania, nakoľko jej z obsahu spisu nevyplyvajú (§ 255 ods. 1 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.